

Matěj Lipský se ve své diplomové práci „**Muzikoterapie se zaměřením nejen na speciální pedagogiku**“ pokouší popsat jaké místo má současná muzikoterapie ve světě a v závěru se zamýšlí nad situací v České republice a nad dalším možným vývojem v definování muzikoterapie coby svébytného a respektovaného oboru.

Celá práce je rozdělena do šesti kapitol. V prvních dvou definuje muzikoterapii a uvádí základní dělení podle způsobů terapeutické práce. Ve třetí popisuje řadu teoretických muzikoterapeutických konceptů využívaných v Evropě a dalších vyspělých státech (především v USA). Ve čtvrté kapitole se zamýšlí nad vztahem muzikoterapie k některým psychoterapeutickým přístupům. V páté kapitole se stručně zabývá vlivem zvuku a hudby na lidský organismus. Nejobsáhlejší šestá kapitola specifikuje možnosti využití muzikoterapie ve speciální pedagogice.

Velmi cenná je třetí kapitola. Matěj Lipský velmi dobře pracoval se zahraničními literárními prameny. Teoretické muzikoterapeutické přístupy a koncepty, které diplomant stručně popisuje nejsou u nás, až na výjimky, publikovány ani využívány v terapeutické praxi. Zajímavé je pro mě, jak se Matěj Lipský snažil utřídit zmíněné metody a koncepty do dvou základních skupin - na kreativní a nekreativní. Obecně teoretické členění pomáhá vzájemně si porozumět, přesto je vždycky trochu riskantní. Zvláště tehdy, když vede k přílišnému zploštění a zjednodušení. K obhajobě navrhuji otázku, proč právě toto rozdělení.

V části zaměřené na aplikaci muzikoterapie ve speciální pedagogice dal Matěj Lipský cíleně nejvíc prostoru možností využití v oblasti surdopedie. Tento důraz si nesporně zaslouží pozitivně vyzdvihnout. O možnostech využití muzikoterapie u lidí se sluchovým handicapem podle mého názoru ani odborná veřejnost u nás mnoho neví.

Součástí diplomové práce je i CD-ROM, který dokumentuje vytvoření internetových stránek zaměřených na muzikoterapii. Je to nepochybně kreativní tvůrčí počín diplomanta a do budoucna dobrá možnost pro prezentaci a komunikaci v této oblasti

Nejproblematičtěji vnímám zpracování čtvrté kapitoly, která se zabývá vztahem muzikoterapie a psychoterapie. Výběr a především popis uvedených psychoterapeutických přístupů je z mého pohledu velmi schématický, nevyvážený a sporný. I přes omezené možnosti rámce diplomové práce považuji za důležité neztrácet souvislosti a neuchylovat se k vytrhávání jednotlivostí z kontextu. Pro příklad - více než čtvrtinu prostoru v celé čtvrté kapitole se M. Lipský zabývá tématem nevědomého konfliktu mezi sexuálními a agresivními pudy (podkapitola psychodynamický přístup v muzikoterapii). Přitom odkaz S. Freuda pro terapeutický (logický i muzikoterapeutický) proces je daleko širší (např. funkce přenosu a protipřenosu v terapeutickém vztahu). Při tom se diplomant v literárních pramenech odkazuje na kvalitní a dostupné zdroje - viz. Procházka, Nocross - Psychoterapeutické systémy, průřez teoriemi.

Na závěr chci polemizovat s názory diplomanta formulovanými v závěru, kdy se zamýšlí nad ukotveností a kompetencí domácí muzikoterapeutické scény, srovnává ji se situací ve světě a navrhuje kroky k pozitivním změnám. Existence platformy, která by podporovala, rozvíjela, propagovala možnosti muzikoterapie v různých pomáhajících oborech a zároveň nabízela diskusní prostor je velmi cenná. Navrhovaná cesta ke zvýšení úrovně odbornosti a kompetence „muzikoterapeutů“ ve smyslu vytvoření universální metodiky a zavedení expertní certifikace je z mého pohledu velmi diskutabilní. Tlak na redukcionismus a vytváření specializací a superspecializací je v pomáhajících oblastech ohromný. Tato tendence o objektivizaci metod a důraz na expertství má ve vědě hluboké kořeny (často je vedena důvody nikoli odbornými, etickými a altruistickými, ale mocenskými a tržními). Především v posledních třiceti letech sílí paralelně tendence vzepřít se tomuto tlaku. Stále více konceptů se v pomáhající oblasti snaží o syntézu, systemický a narativní přístup, hledání

souvislostí. Filozoficky vycházejí především z teorie radikálního konstruktivismu a teorie poznání, které vede k přesvědčení, že objektivní poznání je nemožné a vyzdvihuje důležitost rozpouštění hranic mezi obory. Například v oblasti psychoterapie nachází tento přístup stále širší podporu a logicky směřuje k větší otevřenosti a komunikaci s obory jako je například filozofie, fyzika, teologie, umění a pod. Na tolik zmiňovaném bio-psycho- socio-transcendentálním pojetí člověka jsou možná nejdůležitější „pomlčky“, protože člověk je nedělitelný. Nepotřebujeme tedy expertství a výlučnost, ale otevřenost a dialog . V žádném případě to není důvod k relativizaci a rezignaci na kompetenci pomáhajícího profesionála. Naopak, klade podstatně větší důraz na vlastní odpovědnost, seberozvoj a zralost. Se způsobem certifikace bych tedy byl velmi opatrný. Zvláště v muzikoterapii, vždyť široké možnosti využití hudby v pomáhající oblasti, široká škála různých muzikoterapeutických metodik a konceptů a jejich provázanost s nožstvím dalších oborů svědčí o možnosti i existenci různých cest.

Předložená diplomová práce Matěje Lipského vyhovuje stanoveným požadavkům. Doporučuji její obhajobu a se zohledněním kladů této práce ji hodnotím stupněm – výborně.

Mgr. Tomáš Procházka

